

SALSA (11) *sb f*

salsa (11), [**sałsa**].

sa- (7), sã- (4) *Oczko* (7:4); -a (1), -ã (1) *Oczko* (1:1).

sg *N* salsa (2). ◇ *G* salsy (2). ◇ *A* sałse (1). ◇ *I* sałsã (1). ◇ *L* sałsie (4). ◇ *pl N* salsy (1). ◇ [*A* sałsy. ◇ *I* sałsami].

Sł stp, Cn, Linde brak.

lek. Lekarstwo z korzenia roślin z rodzaju kolcorośl (Smilax) stosowane m.in. w leczeniu chorób wenerycznych, sarsaparyla (11) : Mázanie ábo fálfá/ frány/ dwoie pewné lékárftwá. Oczko [42], 20, [40]; [gdy nas náviedzajú Dłużnicy, á swégo sie upominájá, w ten čás drugi pić sałzë [starodruk: fálfë] i brác mánnë woli, I lékárftwá używác, choć go nic nie boli. ZbylAkteon 52].

[*W połączeniach szeregowych: A ifotna iest to dofwládźona kaźń od Bogá ná ty nierządniki/ ktorzy iże ciálem grzełzã/ ná ciele tu ielzczę rozmáitych bolow/ Włófkiego łamánia/ Fráncuŕkiego gáliká/ íprofnych inšzych bolącżek doŕstawáią/ ktorzy izdebkámí/ drzewy/ fálfámí/ rozmáicie wyganiáią. GilPos 54; Stąd iedni ciepłë przez śwíát vbiegáćie wánný/ Ráźniey zás bęđżie czerłstwo wderzýć do Panny. A drudzy w ćierpkie domá drzewá/ fálfy/ chyny Chłódzã krew niezmiernymy zápalonã winy. RybWios A4.]*

Szeregi: »(ani) drzewo [= lekarstwo z gwajaku], (albo, i, ani) salsa« [szyk 3:2] (5): iefli z przymiotu ropá przez pendent z nich [z zatkanych nerek] ćieczę/ á z dobréy woléy łtánowić łye niechce/ do tego Cieplice nalepłzë: gdyż więc tá chorobá czáfem áni Sálfá/ áni Drzewem/ vlécżóná być niemoże: owłzem kiedy bárzo tá to ropá ćieczę/ do łuchot człowieká prowadźi Oczko 15; owłzem by być mogłó/ áby táka dietá [podczas leczenia] bęłá/ iáko w drzewie/ álbo w fálŕie/ byłoby dobrze Oczko 24, 19, [41]v, [43]; [Azałz nierządnoć cudzołóźnicza máłó plugáwých niemocy nie przynośi/ dla ktorzych fálfy/ drzewo/ zdrożály/ á izdebki ípółpolitowály fię. GilPos [92]]. [Ponadto w połączeniach szeregowych.]

»gwajak albo (też) salsa« [szyk 2:1] (3): wodá nietylko wielkiémi meatámí/ ále y przez łkórę/ czyłzcząc włzyłtki żyły/ plugáłtwá różné złobá wywodźiłá/ to co y gwáiak/ álbo fálfa czyni Oczko 19v; A zámierzáią to więc Medicy mądrzy/ [...] iednému [choremu] dni dwánaśćie/ drugiému piętnaśćie/ [...] śiedźieć [w wodzie]/ włáfnie ták iáko w Sálŕie/ álbo w gwáiáku: gdyż té lékárftwá [...] do tąd máią być dawáné/ áż znáczna poprówá przyyđżie Oczko 27, 2.

Cf SALCPARELLA